

Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2015. Feiten en cijfers

Citation for published version (APA):

Meng, C., & Sijbers, E. (2016). *Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2015. Feiten en cijfers*. ROA. ROA Fact Sheets No. 002 <https://doi.org/10.26481/umarof.2016002>

Document status and date:

Published: 01/01/2016

DOI:

[10.26481/umarof.2016002](https://doi.org/10.26481/umarof.2016002)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2015

Feiten en cijfers

ROA Fact Sheet

ROA-F-2016/2

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt | ROA
Research Centre For Education and the Labour Market | ROA

1. Inleiding

Het ROA verricht jaarlijks onderzoek onder schoolverlaters naar de overgang van school naar arbeidsmarkt of vervolgopleiding. Deze factsheet presenteert in het kort enkele resultaten van de meting die eind 2015 door het ROA is gehouden onder de afgestudeerden van het schooljaar 2013-2014, dat wil zeggen ongeveer anderhalf jaar na het voltooien van de opleiding. Voor de volledige resultaten wordt verwezen naar het ROA-rapport Schoolverlaters tussen onderwijs en arbeidsmarkt 2015. In totaal zijn 212.117 gediplomeerde schoolverlaters en afgestudeerden benaderd. De totale respons bedroeg 24%.

De resultaten hebben betrekking op nagenoeg de volle breedte van het onderwijs: vmbo, mbo-bol, mbo-bbl, havo, vwo en hbo. Binnen het mbo wordt er nog onderscheid gemaakt tussen enerzijds de twee verschillende leerwegen (bol en bbl) en anderzijds binnen een leerweg tussen de 4 niveaus. De data in de factsheet zijn geaggregeerd over de onderwijssectoren, maar in de bijlage wordt ook nog een overzicht gegeven van de cijfers per opleidingsniveau gedifferentieerd naar studierichting. De resultaten voor het hbo hebben vanwege de vergelijkbaarheid alleen betrekking op de afgestudeerden van voltijd opleidingen.

De resultaten uit het onderzoek onder de gediplomeerde schoolverlaters en afgestudeerden dienen in de bredere context van de economische situatie gezien worden. De transitie van het onderwijs naar de arbeidsmarkt wordt altijd mede bepaald door de huidige situatie. De wereldwijde financiële crisis, gevolgd door een schulden crisis in het eurogebied, heeft zijn weerslag op de arbeidsmarkt gemaakt. De invloed van de economische situatie geldt niet alleen voor de indicatoren rechtstreeks gerelateerd aan de arbeidsmarktintrede (bijvoorbeeld werkloosheid of werkzekerheid) maar dit kan ook van invloed zijn op de manier waarop jongeren de afgeronde opleiding beoordelen. De lezer dient hier rekening mee te houden.

2. Voorbereiding op de arbeidsmarkt

Middelbare- en hogere beroepsopleidingen dienen jongeren voor te bereiden op een positie op de arbeidsmarkt'. Daarnaast dienen opleidingen ook een basis te bieden voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden, zowel in de loopbaan als in eventueel vervolgonderwijs. In Tabel 1 staat het percentage gediplomeerden dat van mening is dat de gevolgde opleiding een (heel) goede basis bood om te starten op de arbeidsmarkt en het percentage gediplomeerden dat van mening is dat de gevolgde opleiding een (heel) goede basis bood om zich verder te ontwikkelen.

Van de mbo-gediplomeerden vindt in totaal 61% de opleiding een goede basis om hun vaardigheden en kennis

verder te ontwikkelen, tegenover 47% die de opleiding een goede basis voor een start op de arbeidsmarkt vindt. Binnen het mbo valt op dat de mbo-bbl opleidingen hoger scoren (55%) als basis om te starten op de arbeidsmarkt dan de mbo-bol opleidingen (43%). Aangezien een mbo-bbl opleiding veel meer werkuren bevat dan een mbo-bol opleiding, is het zeer verklaarbaar dat gediplomeerden van een mbo-bbl opleiding zich beter voorbereid voelen op de arbeidsmarkt. Mbo-bbl opleidingen scoren echter ook hoger op de basis voor het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden (65%) dan mbo-bol opleidingen (59%). Binnen het mbo-bol scoren niveau 2 opleidingen het beste op beide onderdelen, en binnen het mbo-bbl niveau 3 opleidingen.

Van de hbo afgestudeerden vindt 64% de opleiding een goede basis om hun vaardigheden en kennis verder te ontwikkelen, tegenover 49% die de opleiding een goede basis voor een start op de arbeidsmarkt vindt.

Tabel 1

Opleiding als voorbereiding op de arbeidsmarkt en het verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden (%)

	Starten op de arbeidsmarkt (Heel) goede basis (%)	Verder ontwikkelen kennis en vaardigheden (Heel) goede basis (%)
MBO-BOL 1	38	56
MBO-BOL 2	44	60
MBO-BOL 3	44	59
MBO-BOL 4	42	58
MBO-BBL 1	34	47
MBO-BBL 2	48	58
MBO-BBL 3	62	71
MBO-BBL 4	62	70
HBO	49	64

3. Succes op de arbeidsmarkt

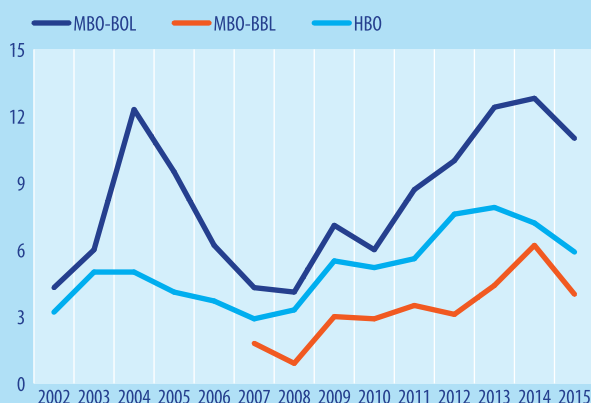
Het rendement in economische termen van een opleiding hangt af van verschillende factoren bij de start in de arbeidsmarkt. Daarom is de arbeidsmarktintrede van gediplomeerden van het mbo en afgestudeerden van het hbo op verschillende indicatoren onderzocht.

Figuur 1 laat de werkloosheid op enquêtemoment voor de verschillende opleidingstypes zien van 2002 tot 2015. De invloed van de conjunctuur op de werkloosheid is duidelijk zichtbaar in het figuur. Zowel de economische crisis van 2002-2005 als de economische crisis die in 2009 begon is zichtbaar door een stijging in de werkloosheid. Tussen 2008 en 2014 zijn onder de invloed van de meest recente crisis de werkloosheidspercentages voor mbo-bol gediplomeerden verdrievoudigd (van 4% in 2008 naar bijna 13% in 2014), voor mbo-bbl gediplomeerden zelfs verzesvoudigd (van 1% in 2008 naar 6% in 2014) en voor hbo afgestudeerden is het werkloosheidspercentage meer dan verdubbeld (van 3% in 2008 naar 7% in 2014). Hoewel in 2014 er ook al een lichte krimp in de werkloosheid voor de hbo afgestudeerden zat (-0,7%-punt), is in 2015 een sterke daling in de werkloos-

1 Uitzondering zijn daarbij de mbo niveau 1 opleidingen die formeel gezien geen startkwalificatie bieden.

heidscijfers zichtbaar. Voor mbo-bol gediplomeerden is het werkloosheidspercentage met 1,8%-punt gezakt naar 11%, voor mbo-bbl gediplomeerden zakte het zelfs met 2,2%-punt naar 4% en voor hbo afgestudeerden met 1,3%-punt naar 6%.

Figuur 1
Werkloosheid op enquêtemoment (%)

Het werkloosheidspercentage op het enquêtemoment zegt echter niet alles over hoe soepel de intrede op de arbeidsmarkt verlopen is. Daarom zijn in Figuur 2 cijfers met betrekking tot de zoekduur naar de eerste baan opgenomen.

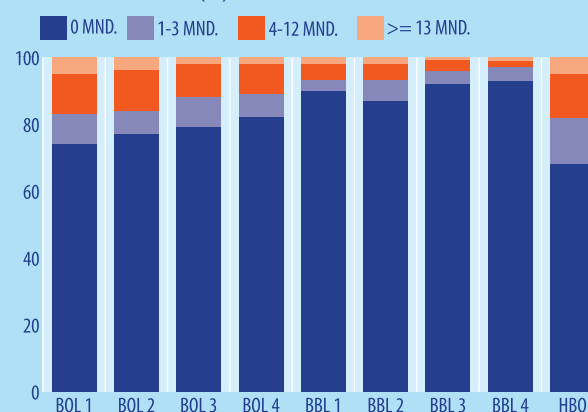
Het is zichtbaar dat gediplomeerden van het mbo-bol langer moeten zoeken naar hun eerste baan dan gediplomeerden van het mbo-bbl. Gemiddeld genomen over alle 4 de opleidingsniveaus had 20% van de mbo-bol gediplomeerden te maken met intredewerkloosheid tegenover 9% bij mbo-bbl gediplomeerden. Deze resultaten zijn mogelijk te wijten aan het feit dat bbl-gediplomeerden veelal in dienst treden bij het bedrijf waar ze hun opleiding hebben gevolgd.

Ook tussen de verschillende niveaus binnen de mbo-opleidingen is een verschil in de zoekduur naar de eerste baan waar te nemen. In de regel geldt dat hoe hoger het niveau van de opleiding is, des te hoger de kans om zonder intredewerkloosheid een baan te vinden. Binnen het mbo-bol is te zien dat gediplomeerden van niveau 1 de meeste last van intredewerkloosheid hebben (26%, waarbij 17%-punt zelfs langer dan 3 maanden werkloos is)², gevolgd door niveau 2 (24%, waarbij 17%-punt langer dan 3 maanden), niveau 3 (21%, waarbij 12%-punt langer dan 3 maanden) en niveau 4 (18%, waarbij 11%-punt zelfs langer dan 3 maanden). Binnen het mbo-bbl hebben gediplomeerden van niveau 2 het meeste last van intredewerkloosheid (13%, waarbij 7%-punt langer dan 3 maanden), gevolgd door niveau 1 (10%, waarbij 7%-punt langer dan 3 maanden), niveau 3 (8%, waarbij 4%-punt langer dan 3 maanden) en niveau 4 (7%, waarbij 3%-punt langer dan 3 maanden).

In figuur 2 is verder te zien dat afgestudeerden van het hbo in verhouding nog het meeste last hadden van intrede-

werkloosheid. Maar liefst 32% van de afgestudeerde hbo'ers had last van intredewerkloosheid, tegenover 16% van de gediplomeerde mbo'ers. Hiervan is 14% 1 tot 3 maanden aan het zoeken naar de eerste baan, 13% 4 tot 12 maanden en nog 5% zelfs 13 maanden of langer. Een mogelijke verklaring voor de hogere intredewerkloosheid van hbo'ers is dat zij mogelijk kritischer zijn bij het zoeken naar een functie en nadrukkelijker de wens hebben om een baan te vinden die goed bij het niveau en de richting van de gevolgde studie aansluit dan mbo'ers.

Figuur 2
Intredewerkloosheid (%)

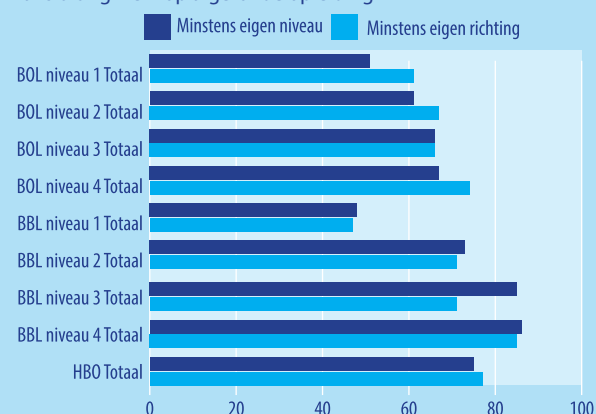

Naast werkloosheidscijfers zijn er nog enkele andere belangrijke indicatoren die een beeld geven van de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Figuur 3 laat zien hoe goed het werk van schoolverlaters aansluit bij hun afgeronde opleiding wat betreft niveau en richting. Onder de afgestudeerden van het mbo is het 71% dat een baan op minimaal het eigen opleidingsniveau heeft, waarbij bbl-gediplomeerden vaker een baan op minstens het eigen niveau heeft (72%) dan bol-gediplomeerden (71%). Bij het hbo heeft gemiddeld 77% een baan op minstens het eigen niveau.

Naast het niveau van de functie is ook de richting van de functie van belang om iets te kunnen zeggen over de kwaliteit van de baan. Uit Figuur 3 blijkt dat gediplomeerde schoolverlaters van het laagste niveau binnen het mbo het minst vaak werkzaam zijn binnen het eigen beroepsdomein. Het vaakst werkzaam binnen het eigen beroepsdomein zijn gediplomeerden van niveau 4 (bol niveau 4 74% en bbl niveau 4 85%), en het minst vaak gediplomeerden van niveau 1 (bol niveau 1 61%, bbl niveau 1 47%). Van de hbo'ers werkt 77% in de eigen of verwante richting.

² Hierbij dient opgemerkt te worden dat niveau 1 formeel geen startkwalificatie is.

Figuur 3
Aansluiting werk op afgeronde opleiding

Als aanvulling op deze objectieve indicatoren is de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt ook vastgesteld door middel van een meer subjectieve manier, namelijk door de respondenten te vragen hoe tevreden ze zelf zijn over de aansluiting tussen hun functie en de door hun gevolgde opleiding.

Overwegend kan gesteld worden dat mbo-bbl gediplomeerden tevredener zijn dan mbo-bol gediplomeerden. Bij het mbo-bbl vindt 83% van de gediplomeerden de aansluiting voldoende tot goed, en bij het mbo-bol 68%. Afgestudeerden van het hbo zitten hierbij iets boven het mbo-bol: 72% beoordeelt de aansluiting voldoende of goed.

Figuur 4
Aansluiting gevolgde opleiding en huidige functie (%)

Een andere indicator voor de kwaliteit van het werk en de transitie tussen onderwijs en arbeidsmarkt is de beloning die werkzame schoolverlaters ontvangen. In Tabel 2 wordt per opleidingsniveau het gemiddelde bruto uurloon weergegeven. Het uurloon biedt een eerlijkere vergelijking dan het maandloon, omdat verschillen in het maandloon ook veroorzaakt kunnen worden door het aantal gewerkte uren.

Voor zowel het mbo-bol als het mbo-bbl geldt in de regel dat hoe hoger het behaalde opleidingsniveau is, hoe hoger het uurloon is. Gemiddeld is het uurloon van mbo-bol gediplomeerden lager (€9,08) dan het uurloon van mbo-bbl gediplomeerden (€11,97). Bij de gediplomeerden van bol varieert het bruto uurloon tussen € 6,39 (niveau 1) en € 9,82 (niveau 4) en bij de gediplomeerden van bbl tussen € 10,25 (niveau 1) en € 13,94 (niveau 4). Het gemiddelde uurloon

van hbo afgestudeerden ligt hoger (€13,31) dan die van het mbo-bol of mbo-bbl. De enige onderliggende uitzondering hierop is dat mbo-bbl 4 gediplomeerden een hoger uurloon verdienen (€ 13,94) dan hbo-gediplomeerden (€ 13,31).

Tabel 2
Gemiddelde bruto uurloon (€)

	uurloon
MBO-BOL 1	6,39
MBO-BOL 2	7,47
MBO-BOL 3	9,04
MBO-BOL 4	9,82
MBO-BBL 1	10,26
MBO-BBL 2	10,36
MBO-BBL 3	12,51
MBO-BBL 4	13,94
HBO	13,31

Uurloon afgerond op 5 eurocent

Tevredenheid met functie

Hoewel alle besproken onderdelen een belangrijke indicator zijn van het succes van de opleiding en de startersfunctie, is de tevredenheid van de schoolverlaters met hun huidige functie misschien nog wel het belangrijkste. Deze tevredenheid wordt gemeten op twee indicatoren, namelijk de algemene tevredenheid met de huidige functie en de tevredenheid met carrièreperspectieven die de functie biedt. In Tabel 3 wordt per opleidingsniveau de tevredenheid met de huidige functie en de tevredenheid met carrièreperspectieven die de functie biedt weergegeven.

Hbo afgestudeerden zijn overwegend het meest tevreden met hun huidige functie: Tweederde (66%) is tevreden met zijn of haar huidige functie en nog eens 57% vindt dat zijn of haar huidige functie goede carrièreperspectieven biedt. Binnen het mbo zijn bbl gediplomeerden net iets tevredener over hun huidige functie (68%) dan bol gediplomeerden (66%). De gediplomeerden van niveau 1 zijn het minst tevreden over hun huidige functie, zowel bij het mbo-bol (61%) als het mbo-bbl (58%).

Tabel 3
Tevredenheid met huidige functie en carrièreperspectieven (%)

	BOL 1	BOL 2	BOL 3	BOL 4	BBL 1	BBL 2	BBL 3	BBL 4	HBO
Tevreden met functie	61	66	65	66	58	68	70	70	66
Goede carrièreperspectieven	47	48	48	50	27	48	52	53	57

4. Doorstroom naar vervolgopleiding

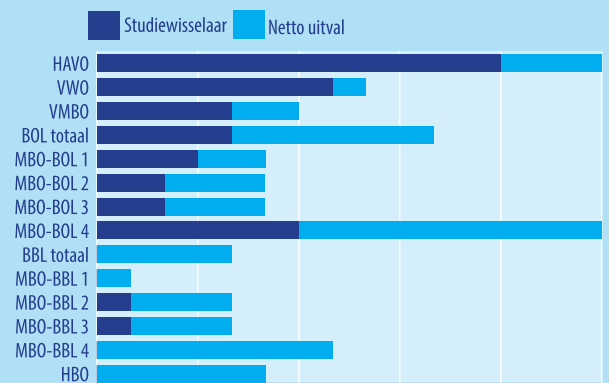
Na het behalen van hun diploma kunnen jongeren er voor kiezen om een vervolg te geven aan hun onderwijsloopbaan in plaats van zich direct aan te bieden op de arbeidsmarkt. In Figuur 5 staat een overzicht van de kwalificerende

opleiding zijn gaan doen meer studiewisselaars voorkomen dan bij de gediplomeerden van het mbo-bbl die verder zijn gaan leren. Bij de gediplomeerden van het mbo-bol die verder zijn gaan leren wisselt nog 4% van studie, bij het mbo-bbl (nagenoeg) niemand (0%). De netto uitval is bij het mbo-bol ook hoger (6%) dan bij het mbo-bbl (4%). Onder de afgestudeerden van het hbo die verder zijn gaan studeren is er sprake van 5% uitval en (nagenoeg) geen studiewisselaars (0%).

Figuur 7

Netto uitval en studiewisselaars (%)

5. Tevredenheid opleiding

Op basis van verschillende indicatoren is de tevredenheid van de schoolverlaters over de door hun gevolgde opleiding gemeten. Hierbij is zowel naar inhoudelijke onderwijszaken (zoals de inhoud van de vakken, manier van lesgeven) als naar meer materiële en praktische aspecten (zoals voorzieningen) gekeken.

Als samenvattend oordeel is de gediplomeerden gevraagd of ze achteraf gezien opnieuw voor dezelfde opleiding zouden kiezen (zie Tabel 4). Van alle gediplomeerde schoolverlaters zou 82% dezelfde opleiding weer opnieuw kiezen. Dit percentage laat zien dat de overgrote meerderheid van de respondenten nog steeds achter de door hun gemaakte studiekeuze staan. Het avo scoort hierbij het hoogst, waar maar liefst 98% dezelfde opleiding opnieuw zou kiezen.

Binnen het mbo zijn gediplomeerden van het mbo-bbl relatief vaker tevreden met hun opleiding dan gediplomeerden van het mbo-bol. Over alle niveaus samen genomen zou 84% van alle mbo-bbl gediplomeerden dezelfde

opleiding opnieuw kiezen, tegenover 76% van alle mbo-bol gediplomeerden. Binnen het mbo zijn de gediplomeerden van de hogere niveaus achteraf gezien vaker tevreden over hun keuze dan gediplomeerden van de lagere niveaus. Op niveau 4 is 78% (mbo-bol) en 85% (mbo-bbl) tevreden, op niveau 1 nog 71% (mbo-bol) en 76% (mbo-bbl). Vervolgens zijn afgestudeerden van het hbo met ruim driekwart ook tevreden over hun opleidingskeuze: hier zou 78% achteraf gezien dezelfde opleiding kiezen.

Tabel 4

Tevredenheid achteraf (%)

	Opleidingskeuze	
	Dezelfde opleiding	Andere opleiding
AVO	98	2
VMBO	87	13
MBO-BOL 1	71	29
MBO-BOL 2	73	27
MBO-BOL 3	75	25
MBO-BOL 4	78	22
MBO-BBL 1	76	24
MBO-BBL 2	82	18
MBO-BBL 3	86	14
MBO-BBL 4	85	15
HBO	78	22
Totaal	82	18

Algemeen

	Opleiding goede basis om te starten op arbeidsmarkt (%)	Opleiding goede basis voor verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden (%)	Opleiding achteraf opnieuw kiezen (%)
VMBO	27	57	87
VMBO theoretische leerweg	22	59	88
VMBO landbouw	26	53	88
VMBO techniek	33	60	81
VMBO economie	39	61	85
VMBO gezondheidszorg	34	59	89
VMBO intersectoraal	20	45	88
MBO	47	61	79
BOL	43	59	76
BOL 1	38	56	71
BOL 2	44	60	73
BOL 2 landbouw	47	59	80
BOL 2 techniek	46	60	78
BOL 2 economie	44	59	70
BOL 2 gezondheidszorg	41	62	71
BOL 3	44	59	75
BOL 3 landbouw	49	57	78
BOL 3 techniek	51	64	80
BOL 3 economie	39	55	70
BOL 3 gezondheidszorg	54	65	80
BOL 3 gedrag en maatschappij	40	57	74
BOL 4	42	58	78
BOL 4 landbouw	44	51	71
BOL 4 techniek	48	61	79
BOL 4 economie	38	56	78
BOL 4 gezondheidszorg	52	64	83
BOL 4 gedrag en maatschappij	34	57	76
BBL	55	65	84
BBL 1	34	47	76
BBL 2	48	58	82
BBL 2 landbouw	42	53	84
BBL 2 techniek	50	58	85
BBL 2 economie	47	58	78
BBL 2 gezondheidszorg	44	59	78
BBL 3	62	71	86
BBL 3 landbouw	57	65	88
BBL 3 techniek	62	70	88
BBL 3 economie	48	61	79
BBL 3 gezondheidszorg	75	81	88
BBL 3 gedrag en maatschappij	53	67	84

Algemeen

	Opleiding goede basis om te starten op arbeidsmarkt (%)	Opleiding goede basis voor verder ontwikkelen van kennis en vaardigheden (%)	Opleiding achteraf opnieuw kiezen (%)
BBL 4	62	70	85
BBL 4 landbouw	46	59	71
BBL 4 techniek	65	74	86
BBL 4 economie	52	61	82
BBL 4 gezondheidszorg	70	77	89
BBL 4 gedrag en maatschappij	48	61	76
HBO	49	64	78
HBO landbouw	59	70	77
HBO techniek	60	68	84
HBO economie	50	63	72
HBO gezondheidszorg	52	67	84
HBO gedrag en maatschappij	38	61	74
HBO onderwijs	54	60	86
HBO taal en cultuur	29	71	84
Totaal	41	60	82

Bron: ROA (SIS)

Vervolgopleiding

	Aansluiting redelijk/goed (%)	Netto uitval in vervolgopleiding (%)	Studiewisselaar in vervolgopleiding (%)
HAVO/VWO	83	2	10
HAVO	82	3	12
VWO	85	1	7
VMBO	78	2	4
VMBO theoretische leerweg	78	0	5
VMBO landbouw	77	3	4
VMBO techniek	73	0	3
VMBO economie	78	6	1
VMBO gezondheidszorg	72	4	5
VMBO intersectoraal	78	5	7
MBO	72	6	3
BOL	70	6	4
BOL 1	88	2	3
BOL 2	83	3	2
BOL 2 landbouw	77	2	2
BOL 2 techniek	83	2	2
BOL 2 economie	81	3	1
BOL 2 gezondheidszorg	87	4	2
BOL 3	78	3	2
BOL 3 landbouw	74	7	2
BOL 3 techniek	78	6	1
BOL 3 economie	77	3	2
BOL 3 gezondheidszorg	81	3	1
BOL 3 gedrag en maatschappij	75	4	1
BOL 4	60	8	6
BOL 4 landbouw	53	9	4
BOL 4 techniek	61	9	4
BOL 4 economie	61	9	7
BOL 4 gezondheidszorg	62	8	3
BOL 4 gedrag en maatschappij	57	8	6
BBL	82	4	0
BBL 1	80	1	0
BBL 2	87	3	1
BBL 3	82	3	1
BBL 4	66	7	0

Vervolgopleiding

	Aansluiting redelijk/goed (%)	Netto uitval in vervolgopleiding (%)	Studiewisselaar in vervolgopleiding (%)
HBO	73	6	0
HBO landbouw	72	5	0
HBO techniek	70	8	1
HBO economie	72	7	0
HBO gezondheidszorg	77	5	0
HBO gedrag en maatschappij	73	8	0
HBO onderwijs	80	3	0
HBO taal en cultuur	-	5	0
Totaal	77	4	5

Bron: ROA (SIS)

Arbeidsmarkt

	Minimaal op eigen niveau (%)	Eigen/verwante richting (%)	Aansluiting voldoende/goed (%)	Werkloos (%)	Intrede werkloosheid > 3 mnd. (%)	Bruto uurloon (euro)
MBO	71	28	77	8	9	10,49
BOL	71	35	70	11	13	9,08
BOL 1	61	49	78	30	17	6,39
BOL 2	67	61	74	16	17	7,47
BOL 2 landbouw	62	54	76	16	14	6,49
BOL 2 techniek	72	64	75	14	16	8,07
BOL 2 economie	63	57	75	15	17	7,34
BOL 2 gezondheidszorg	70	64	71	18	18	7,13
BOL 3	66	66	71	11	12	9,04
BOL 3 landbouw	58	56	58	9	13	8,40
BOL 3 techniek	63	74	72	12	14	10,03
BOL 3 economie	57	53	66	16	16	8,24
BOL 3 gezondheidszorg	76	76	80	5	7	9,61
BOL 3 gedrag en maatschappij	72	73	72	10	14	9,31
BOL 4	74	67	69	7	11	9,82
BOL 4 landbouw	72	69	69	7	9	8,72
BOL 4 techniek	76	72	72	7	10	10,30
BOL 4 economie	70	55	64	10	12	8,93
BOL 4 gezondheidszorg	85	80	78	4	8	10,97
BOL 4 gedrag en maatschappij	69	63	62	7	12	9,69
BBL	72	79	83	4	5	11,97
BBL 1	47	48	73	9	7	10,26
BBL 2	71	73	81	5	7	10,36
BBL 2 landbouw	68	71	83	7	6	10,23
BBL 2 techniek	70	75	81	4	4	10,43
BBL 2 economie	68	64	80	9	12	9,17
BBL 2 gezondheidszorg	76	80	86	4	7	11,91
BBL 3	71	85	87	3	4	12,51
BBL 3 landbouw	70	81	84	3	3	12,10
BBL 3 techniek	67	87	84	2	3	12,82
BBL 3 economie	57	69	82	4	6	10,66
BBL 3 gezondheidszorg	83	94	92	2	2	13,45
BBL 3 gedrag en maatschappij	87	88	86	6	10	13,16
BBL 4	85	86	87	2	3	13,94
BBL 4 landbouw	73	72	94	0	0	11,88
BBL 4 techniek	81	90	87	2	2	14,47
BBL 4 economie	72	70	78	3	3	11,82
BBL 4 gezondheidszorg	94	96	88	1	2	14,94
BBL 4 gedrag en maatschappij	89	84	78	6	11	14,48

Arbeidsmarkt

	Minimaal op eigen niveau (%)	Eigen/verwante richting (%)	Aansluiting voldoende/goed (%)	Werkloos (%)	Intrede werkloosheid > 3 mnd. (%)	Bruto uurloon (euro)
HBO	77	75	72	6	18	13,31
HBO landbouw	79	74	74	8	21	12,90
HBO techniek	85	81	75	6	16	14,23
HBO economie	80	66	67	7	20	13,10
HBO gezondheidszorg	81	88	81	3	17	14,72
HBO gedrag en maatschappij	55	76	68	6	23	12,96
HBO onderwijs	89	90	84	4	14	13,65
HBO taal en cultuur	67	62	69	7	20	10,41
Totaal ¹	69	73	76	7	12	9,92

¹= inclusief VMBO

Bron: ROA (SIS)

Trendcijfers werkloosheid

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
MBO-BOL 1/2	23	19	11	8	8	12	12	16	16	21	22	18
MBO-BOL 3/4	8	6	5	2	3	5	4	6	8	10	10	9
MBO-BBL 1/2	5	6	3	3	1	4	4	5	4	6	7	6
MBO-BBL 3/4	4	2	2	1	1	2	2	2	2	3	5	3
HBO	5	4	4	3	3	5	5	6	8	8	7	6

-: Niet beschikbaar

Toelichting: Het jaartal heeft betrekking op het meetjaar. In 2012 is het cohort 2010-2011 bevroegd.

Opmerking: In de metingen van 2000 t/m 2002 betreft het schoolverlaters van MAVO/VBO. Vanaf de meting 2003 betreft het schoolverlaters van VMBO.

Schoolverlatorsinformatiesysteem

Een openbaar toegankelijke bron van data

Algemeen

De subsidiemiddelen beschikbaar gesteld door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, het Ministerie van Economische Zaken en het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid maken de basisvoorziening mogelijk (dataverzameling, technisch databeheer en algemene methoden- en modellenstudies). De databestanden zijn daarbij vrij toegankelijk en maken daarmee een breed pallet van strategisch onderzoek mogelijk, van proefschriften, wetenschappelijke beleidsrelevante artikelen tot landelijke beleidsrapportages. De jaarlijkse databestanden afkomstig van het SchoolverlatorsInformatieSysteem zijn beschikbaar via www.dans.knaw.nl. Via het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt kunnen onderzoekers eveneens kosteloos een Engelstalig trendbestand (metingen 1998 – 2015) opvragen. Voor ondersteuning bij het gebruik van de databestanden zijn de onderzoekers van het ROA bereikbaar via secretary-roa-sbe@maastrichtuniversity.nl

Cijfers afkomstig van het SchoolverlatorsInformatieSysteem zijn recent onder andere gebruikt voor:¹

- Studiekeuze 123 website;
- Studie in cijfers;
- Keuzegids MBO, Keuzegids HBO;
- Onderwijs in Cijfers van het Ministerie van OCW
- Onderwijsinspectie: De staat van het onderwijs – onderwijsverslag;
- Onderwijsinspectie: Beginnende leraren kijken terug, deel 1: de pabo
- Onderwijsinspectie: Beginnende leraren kijken terug, deel 2: de Tweedegraads Lerarenopleidingen
- SEO/ECBO/ROA: Klaar voor de groei: Monitor uitrol Associate degree
- MBO raad: Feiten en cijfers;
- ECBO: Het Nederlandse onderwijs geketend: Doorstroom in en tussen vo en mbo;
- ECBO: De kleur van het middelbaar beroepsonderwijs: Een overzichtsstudie naar allochtonen in het mbo;
- Innovatieplatform: Kennis en Innovatie Agenda 2011 – 2020;
- SCP, Jaarrapport Integratie, 2013.

Website Kerncijfers Schoolverlatorsonderzoeken:
<https://roastatistics.maastrichtuniversity.nl/SISOnline/Home.aspx>

Op de website Kerncijfers Schoolverlatorsonderzoeken (<https://roastatistics.maastrichtuniversity.nl/SISOnline/Home.aspx>) zijn meerjarige landelijke statistieken te vinden over gediplomeerde schoolverlators van het initiële onderwijs in Nederland. De cijfers zijn gebaseerd op de schoolverlatorsonderzoeken van het ROA en hebben betrekking op de gediplomeerden van het avo, vmbo, mbo en het ho. De kerncijfers die gepresenteerd worden geven een inzicht in de gevolgde studie, het vervolgonderwijs en de intrede van de schoolverlators op de arbeidsmarkt.

De website is te raadplegen vanuit twee invalshoeken: naar onderwijsindeling en naar kernindicator. De invalshoek naar onderwijs laat alle kerncijfers voor een bepaalde onderwijsindeling zien. Hierbij kan gekozen worden voor onderwijsniveaus, onderwijssectoren en individuele opleidingen. Daarnaast is er de mogelijkheid om een keuze te maken voor voltijd, deeltijd of duale opleidingsvarianten. De invalshoek naar indicator laat voor alle onderwijsniveaus, -sectoren dan wel opleidingen de informatie over één gekozen indicator zien. Zowel in het menu als in de overzichtstabellen zijn de kernindicatoren naar een vijftal categorieën ingedeeld:

- algemene achtergrondkenmerken;
- gevolgde opleiding;
- oordeel over de gevolgde opleiding;
- kenmerken vervolgonderwijs;
- arbeidsmarktindicatoren en baankenmerken.

De cijfers worden telkens weergegeven voor de laatste vijf meetjaren en worden jaarlijks geupdate rond de tijd dat het landelijk rapport 'Schoolverlators tussen Onderwijs en Arbeidsmarkt' uitkomt.

De website biedt daarnaast uitgebreide informatie over de methodologische aanpak van het Schoolverlatorsinformatiesysteem (SIS) alsmede een verantwoording van de respons.

¹ Voor rapportages van het ROA op basis van cijfers afkomstig van het SchoolverlatorsInformatieSysteem, zie www.roa.nl

Colofon

© Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (ROA).
Niets uit deze uitgave mag op enige manier worden verveelvoudigd
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de directeur
van het ROA.

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
Maastricht University
School of Business and Economics
secretary-roa-sbe@maastrichtuniversity.nl
www.roa.nl

Vormgeving
ROA secretariaat, Maastricht

juli 2016

Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt
Postbus 616
6200 MD Maastricht
T +31 43 3883647
F +31 43 3884914
secretary-roa-sbe@maastrichtuniversity.nl
www.roa.nl

Maastricht University
School of Business and Economics